

Skåpafors förskola

Plan mot diskriminering och kränkande behandling 2011/2012

Definition

Arbetet med att *främja* likabehandling och *förebygga* diskriminering, trakasserier och kränkande behandling ska, tillsammans med rutinerna för det *åtgärdande* arbetet (upptäcka, utreda och åtgärda) återspeglas i en *plan mot diskriminering och kränkande behandling* (Skolverkets allmänna råd 2009, s 10).

Den här planen utgår från två lagar, Diskrimineringslagen (2009:567) och Skollagen (1985:1100). I **Diskrimineringslagen** står det bl.a. om rätten till likabehandling utan diskriminering. I **Skollagen** finns *Lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever* (SFS 2006:67). Den säger att diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder är förbjudet. Annan kränkande behandling som t.ex. mobbing, misshandel, ofredande, hot och trakasserier är också enligt denna lag förbjudet.

En diskriminering eller annan kränkande behandling kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematisk och återkommande. Det kan vara fysiskt, verbalt, psykosocialt, nedskrivet eller bildburet.

Man behöver inte ha haft någon elak avsikt för att göra sig skyldig till diskriminering eller trakasserier. Det är effekten som avgör (s 7, infohäftet). Befogade tillsägelser är inte kränkande behandling.

Skollagen omfattar handlingar mellan barnen och handlingar från personal till barn (vid handlingar från barn till personal och personal till personal gäller arbetsmiljölagen).

Grunduppgifter

Vision

Vi vill att vår förskola skall vara en pedagogiskt lärande omsorgsmiljö där barn, personal och föräldrar känner sig trygga (blir synliggjorda) och där ingen skall bli utsatt för diskriminering eller annan kränkande behandling.

Giltighetstid

Det främjande och akuta arbetet revideras varje år på höstens planeringsdag gemensamt av *all* personal på hela förskolan.

Det förebyggande arbetet (kartläggningen, målen och åtgärderna) skrivs om varje år på höstlovet av varje avdelning gemensamt.

Aktuell plan mot diskriminering och kränkande behandling finns tillgänglig på förskolan samt på kommunens hemsida www.bengtsfors.se.

Ansvariga

All personal på förskolan är ansvariga för att följa planen samt revidera varje år. Varje avdelning är ansvarig för att göra en kartläggning varje höst, sätta upp mål och åtgärder för läsåret samt utvärdera i juni.

Utvärdering

Vitsippan

Har vi gjort åtgärderna?

Vi i personalen har inte läst Observera mera trots att vi vill få mer inspiration till observationer. Vi har dock gjort några löpande observationer och jobbat upp ett arbetssätt under våren där vi dokumenterar mer händelser runt barnen i en flik för varje barn.

I barngruppen har vi jobbat med språkträning i form av munmotoriska övningar och praxis. Dock har vi inte gjort det varje dag. Vi har prioriterat annat som också varit viktigt (t.ex. leken). Vi har blivit bättre på att sätta ord på det vi gör och få barnen att sätta ord på vad de vill. Vi har jobbat med lekreglerna under våren och försökt använda oss av samma konfliktlösning. Barnen känner till lekreglerna och berättar om dem hemma men många har fortfarande svårt att praktisera dem i verkligheten. Vi stöttar dem med det. Vi har haft ett tufft lekklimat under våren. Ofta har det berott på vilka barn som är där då vi har mycket starka kompisgrupper som är svåra att dela eller för andra att komma åt att leka i. Personalen har enats om en typ av konfliktlösning för de barn som vi upptäckt har särskilda behov av det under våren. Annars är det fortfarande en individuell sak hur vi går in i konfliktlösningar beroende på vem vi är som person. En sak vi märkt har varit att en del barn endast går till en pedagog när de vill något. Vi har därför kommit fram till att vi behöver dela mer på våra ansvarsbarn och grupp barn så de bättre lär känna alla pedagoger och vi får ett klimat där de känner att de kan vända sig till fler vuxna.

Har vi nått upp till målen?

Ja några barn har vidgat sin kompisrets. Men vi önskar att ännu fler skulle göra det så vi tar med detta mål till nästa läsår.

Alla barn har inte alltid känt att de får vara med. Ibland har det berott på att det barnet endast ville leka med just ett annat barn och det fungerar ju inte alltid. Annars har det berott på starka grupperingar. Vi behöver jobba än mer med lekregler under nästa läsår.

Alla barn verkar nu göra sig förstådda i leken som de deltar i.

Barnen har blivit duktigare på att säga stopp eller sluta, eller hämta en vuxen vid konflikter istället för att bita och slå.

Vi har endast provat löpande observationer i fria leken och i gymnastiken.

Främjande arbete

Detta är det grundläggande likabehandlingsarbetet som genomsyrar vår verksamhet inom områdena:

- Kön
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionshinder
- Sexuell läggning
- Könsoverskridande identitet eller uttryck
- Ålder

Främjande arbete för personalen (personal-barn)

Hur vi arbetar för att personalen skall uppmärksamma sin egen likabehandlande roll gentemot barnen:

- Vi har en egen punkt för likabehandling på husets APT protokoll där vi varje gång (1 ggr/månad) pratar runt något exempel som vi upplevt (t.ex. vad som kan vara diskriminerande eller kränkande behandling).
- Vi använder oss av lärande samtal (eller liknande) på 1 APT/termin där vi behandlar värdegrundsfrågor utifrån en personal/yrkesperspektiv för att uppmärksamma vår egen inställning samt att få ett klimat där vi kan uppmärksamma svårigheter i vår yrkesroll.

Främjande arbete i barngruppen (barn-barn)

Hur vi arbetar på avdelningarna för att främja likabehandling mellan barnen:

- Använda "hur-frågor" till barnen, t.ex. *hur* tänkte du nu? Barnen skall uppmuntras att inte bara säga förlåt utan "göra förlåt" (*hur* kan vi göra det bra igen?).
- Uppmärksamma och prata med barnen om situationer som hänt. Visa att vissa beteenden inte är acceptabla.
- Vi ger alla barnen lika förutsättningar att delta och bli accepterade i leken genom att jobba med språkutvecklingen (t.ex. AKK, munmotorik mm.) och den sociala utvecklingen (t.ex. hur man är en bra kompis, lekregler m.m.).
- Vi benämner eller grupperar inte barnen efter kön utan som enskilda individer.
- Vi arbetar aktivt med vår lekmiljö så den lockar till lek för både pojkar och flickor tillsammans.
- Vi pedagoger har kontinuerliga samtal (varje månad) runt hur vi upplever klimatet i barngruppen. Här dokumenterar vi alla reflektioner om klimatet.

Förebyggande arbete

Kartläggning och nulägesanalys

Handlar om *hur* vi skaffar info om nuläget på vår förskola (identifiera konkreta risker!)

Våra kartläggningsmetoder på Skåpafors förskola:

1. Vi har en barngruppspärm med en flik för varje barn där vi dokumenterar enskilda händelser runt barnet (det vi sett har hänt eller som föräldern berättat).
2. Vi pratar om hur nuvarande klimatet (den sociala stämningen) är i barngruppen och tittar efter behov/risker. Kan vi se några risker som kan leda till diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling (t.ex. i miljön, i gruppindelningar, i leken, i samlingsen)?

3. Vi går igenom våra dokumentationer om barnen. Vi tittar efter mönster och signaler till att barnet kan vara utsatt (t.ex. något barn tar avstånd från annat barn eller vuxen eller att barnet inte vill gå till förskolan *kan* vara ett tecken på att det blir utsatt).
4. Vi gör skriftliga observationer av gruppen varje hösttermin.
5. Vi tar reda på föräldrarnas åsikter om barnens trivsel genom att lämna ut frågor/enkät till dem ett par veckor före höstens föräldramöte.
6. Vi gör intervjuer med barnen där vi frågar om trivsel och vilka de leker med. Dessa intervjuer görs under hösten innan utvecklingssamtalen. Till de allra yngsta på Blåsippan som inte kan intervjuas ställs några kompletterande frågor till föräldrarna.

Årets kartläggning

Blåsippan

Kontaktbarometer v 45-46

Skrivs i slutet av arbetsdagen

Lekobservationer v47

Pedagogen ansvarar först och främst för observationer på sina ansvarsbarn.

VEM leker de med, Var leker de och vad leker de.

Frågor till föräldrarna på föräldramötet i augusti

- Känner du att ditt barn är tryggt på förskolan?
- Hur tycker ni det går när ni lämnar barnet på förskolan?
- Hur pratar barnet om förskolan hemma?
- Diskussion: Hur pratar du om förskolan hemma?

Vitsippan

Kontaktbarometer v 41 & 42

Alla i personalen fyller i schemat i slutet av arbetsdagen.

Lekobservation v 34 (och en vecka till under oktober)

Loggbok där vi skriver det vi ser när vi ser det. VEM leker barnet med, VAR leker de och VAD leker de. Vi tar först och främst våra ansvarsbarn.

Diskussion och sammanställning på avd möte veckan efter.

Barnintervjuer

- Intervjuar ett barn i taget på lugna kvarten efter läsvidan under september:
- Vem leker du med?
- Är det någon som du vill vara med att leka men inte får eller vågar fråga?
- Är det någon du inte vill leka med, varför?
- Vad tycker du är roligt att leka?
- Tycker du att du får leka mycket på förskolan?

Frågor till föräldrarna på föräldramötet i augusti

- Känner du att ditt barn är tryggt på förskolan?
- Hur tycker ni det går när ni lämnar barnet på förskolan?
- Hur pratar barnet om förskolan hemma?
- Diskussion: Hur pratar du om förskolan hemma?

Sammanställning av kartläggningen

Resultatet av vår sammanställning finns i ett separat dokument på avdelningen.

Mål

Här formulerar vi konkreta och uppföljningsbara mål för det som kartläggningen kommer fram till att vi behöver jobba med.

Våra mål för detta läsår

Blåsippan

- Vi pedagoger vill lära oss en ny observationsmetod
- Att barnen skall använda sig av gemensamma lekregler.
- Utveckla språket hos barnen så alla kan göra sig förstådda
- Fler barn ska kunna uttrycka sig med hjälp av stödtecken

Vitsippan

- Att fler barn skall vidga sin kompiskrets
- Att barnen skall känna sig trygga med våra ”lekregler” (barnens trygghetsplan)
- Att personalen känner sig trygga med och använder sig av ”lekreglerna”
- Utveckla språket så att alla barn kan göra sig förstådda i leken
- Få barnen att mer kunna sätta ord på känslor istället för att bita/slå

Åtgärder

Åtgärder att arbeta med detta läsår

Blåsippan

Personal:

VAD: läsa *Observera mera* och hitta en bra observationsmetod

VEM: alla i arbetslaget.

KLART: Till v. 46 höstlovet

VAD: Vara med barnen i leken och ligga steget före, för att få barnen känna sig trygga.

VEM: alla i arbetslaget

KLART: hela läsåret.

VAD: personal går TAKK-utbildning

VEM: Susanne

KLART: årsskiftet

Barn:

VAD: Stödtecken

VEM: alla i barngruppen

KLART: i juni när vi utvärderar läsåret

VAD: Dela upp barnen i mindre gruppen.

VEM: alla i arbetslaget

KLART: hela läsåret

Vitsippan

VAD: Dela grupper efter de som barnen inte brukar leka med (t.ex. vid matborden)

VEM: Alla i arbetslaget.

KLART: hela läsåret.

VAD: Att personalen visar på alternativa lekkompisar när barnen inte har något att göra.

VEM: alla i arbetslaget

KLART: hela läsåret.

VAD: göra samarbetsövningar på gymnastiken/uteleken

VEM: Helena

KLART: hela läsåret.

VAD: Göra en bok med våra lekregler som skickas med hem och läses med föräldrarna för att få igång en dialog med barnen om våra lekregler.

VEM: alla i arbetslaget

KLART: skall börja skickas hem innan jul.

VAD: göra våra lekregler så tydliga i vardagen att barnen och personalen blir trygga och använder dem.

VEM: hela arbetslaget

KLART: hela läsåret

VAD: Daglig språkträning i form av munmotoriska övningar, teckenstöd, praxis samt benämna det vi gör och kräva muntliga svar och förfrågningar

VEM: alla i arbetslaget

KLART: hela läsåret

VAD: Hjälpa barnen att sätta ord på sina känslor och förstärka detta med tecken.

VEM: alla i arbetslaget

KLART: hela läsåret

VAD: personal går TAKK-utbildning

VEM: Helena

KLART: årsskiftet

VAD: dramatisera olika sociala dilemman där barnen får hjälpa hur man kan lösa problemet.

VEM: Kristin och Anneli

KLART: hela läsåret

Rutiner för akuta situationer

Vid diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Personal-barn

- Så fort vi ser eller hör något som någon i personalen upplever kan vara kränkande avstyr vi handlingen och tar upp det med berörd personal efteråt.
- Fortsätter personalen med samma eller liknande handlingar upprepade gånger så tar vi upp det med resten av arbetslaget och rektor samt informerar vårdnadshavarna till det berörda barnet/barnen.

- Upplever vi kränkningen som grov tar vi omedelbart kontakt med rektor. Tillsammans informerar vi vårdnadshavarna om vad som hänt.
- Om en förälder berättar att ett barn känner sig kränkt eller har sett något som den tycker är kränkande dokumenterar arbetslaget det, vid behov kartlägger och följer upp det med föräldern.

I första hand är det den som ser eller tar emot informationen om handlingen som är ansvarig att gå vidare med det. Arbetslaget ansvarar gemensamt för uppföljning (alt. gör upp en som är ansvarig).

Barn-barn

- Vid enstaka tillfällen informerar vi föräldrarna samt dokumenterar i barnpärmerna. Uppföljning i arbetslaget skall göras.
- Vid upprepade tillfällen eller riktade mot ett och samma barn så skall föräldrar och rektor informeras. Uppföljning skall göras med föräldrarna och barnet.
- När vår egen kunskap inte räcker till tar vi hjälp av elevhälsan.

Elevhälsan utgörs av specialpedagog Gunvor Håkansson, psykolog Carl Kullgren och kurator Mats Wiking.

Hela arbetslaget är ansvarigt för detta (alt. arbetslaget gör upp en som är ansvarig).

Dokumentation av misstänkt diskriminering eller kränkande behandling

I första hand är det den som ser eller tar emot informationen om handlingen som är ansvarig för att dokumentera händelsen.

- Vi använder oss av mallen för dokumentation av enstaka händelser som finns i barnpärmerna.
- Vi använder oss av mallen för dokumentation av särskilda insatser när det blir upprepade tillfällen. Ge ett ex till rektor.